

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0211.5/ 8628

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 4910
วันที่ 15 ส.ค. 2548

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ 10200

อ. 2/414

15.8.48

14.0016

10 สิงหาคม 2549

เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมบริเวณลุ่มน้ำแม่ตาบ จังหวัดตาก

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0504/12848 ลงวันที่ 14 กันยายน 2548

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ พ.ศ.2549-2551 จำนวน 100 ชุด

อ. 19 69

2.ทะเบียนรายชื่อของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสารแคดเมียม จำนวน 100 ชุด

1. เรื่องเดิม

1.1 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2548 เห็นชอบและอนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอทั้ง 2 ข้อ คือ ให้ความเห็นชอบแผนงานการจ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ต้องงดการปลูกข้าวและพืชอาหารประจำปีงบประมาณ 2548 และอนุมัติเงินงบกลาง ประจำปี 2548 รายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นหรืองบกลางรายการอื่น เป็นจำนวน 56,711,947 บาท เพื่อให้จังหวัดตากนำไปจ่ายชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ต้องงดปลูกข้าวและพืชอาหาร จำนวน 903 ราย และให้เร่งดำเนินการโดยเร็ว โดยได้รับความเห็นชอบของกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปพิจารณาดำเนินการด้วย

1.2 กระทรวงพาณิชย์ ได้เสนอให้พิจารณาจัดทำแผนส่งเสริมอาชีพด้านอื่นที่เหมาะสมแก่เกษตรกร กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ รับผิดชอบการสร้างทางเลือกอาชีพที่ยั่งยืนแทนการจ่ายค่าชดเชย

2. แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ พ.ศ.2549-2551

ในการดำเนินการคลี่คลายปัญหาการปนเปื้อนสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้ทำงานร่วมกับภาคราชการ ภาคประชาสังคมแม่สอด ภาควิชาการ และภาคเอกชน ทำการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลปัญหาร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจในภาพรวมของการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในพื้นที่ และได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบ บูรณาการทางเลือกในการแก้ไขปัญหาจัดทำเป็นโครงการพัฒนาบูรณาการไว้ในแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ พ.ศ.2549-2551 สารสำคัญของแผนแม่บทฯ มีดังนี้

/2.1 กรอบแนวคิด...

2.1 กรอบแนวคิด

กรอบการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบมุ่งสู่การสร้างสมดุลของมิติการพัฒนาใน 3 ด้าน

มิติด้านนิเวศ : เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบทั้งทรัพยากรดินและแหล่งน้ำให้มีความปลอดภัยจากมลพิษและคงความสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต อย่างมั่นคง เพียงพอ และมีคุณภาพที่เหมาะสมอย่างยั่งยืน

มิติด้านเศรษฐกิจ : เป็นการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินและแหล่งน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการผลิตทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ราษฎร

มิติด้านสังคม : สังคมได้เรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างสันติวิธี มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และโปร่งใส เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

2.2 วัตถุประสงค์

เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ ทรัพยากรดินและน้ำในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ ให้มีความสมบูรณ์ และปลอดภัยต่อการดำรงชีพของประชาชน เกิดความสมดุลในมิตินิเวศ เศรษฐกิจ และสังคม ด้วยการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการยอมรับและการมีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนของภาคประชาชน และชุมชนในพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำแม่ตาบ

2.3 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

1) ป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหามลพิษ เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับ

มาตรฐาน

2) ฟื้นฟูทรัพยากรดินและแหล่งน้ำให้มีความปลอดภัย

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำกินอย่างเหมาะสมไม่ก่อให้เกิด

ผลกระทบด้านมลพิษ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

4) มีกลไกการพัฒนาที่ทุกภาคส่วนมีบทบาทร่วมในการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย แผนงาน และการดำเนินโครงการในพื้นที่

2.4 ขอบเขตการดำเนินงานของแผนแม่บท

ขอบเขตแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ มีการบริหารจัดการให้บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อสนับสนุนการผลิตทางเศรษฐกิจและการอุปโภคบริโภค มีการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอนุรักษ์ฟื้นฟู ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนมีกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะท้องถิ่นและชุมชนอย่างแท้จริง

แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ พ.ศ.2549-2551 ประกอบด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ 14 โครงการ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูพื้นที่ที่ปนเปื้อนสารแคดเมียม

1.1 โครงการบำบัดดินที่ปนเปื้อนสารแคดเมียมโดยใช้พืช

ประเด็นยุทธศาสตร์...

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การป้องกันและควบคุมมลพิษ

2.1 โครงการติดตามเฝ้าระวังการสะสมปนเปื้อนของสารเคดเมียมในสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการผลิตทางเศรษฐกิจ เพื่อดำรงชีพ

คุณภาพชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดี

3.1 โครงการส่งเสริมอาชีพขยายผลการจัดทำแปลงสาธิตเห็ด

3.2 กองทุนส่งเสริมอาชีพเพื่อปรับเปลี่ยนอาชีพแบบยั่งยืน

3.3 กองทุนสวัสดิการสำหรับผู้ป่วยโรคไตวายจากสารเคดเมียมในโรงพยาบาลแม่สอด

3.4 โครงการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อรองรับผู้ได้รับผลกระทบจากสารเคดเมียม

3.5 โครงการประเมินภาวะสุขภาพของประชากรผู้สัมผัสสารเคดเมียมในเขตอำเภอแม่สอด

3.6 โครงการส่งเสริมการปลูกอ้อยและพืชอื่นๆ เพื่อผลิตเอทานอล

3.7 โครงการศึกษาผลกระทบการปนเปื้อนสารเคดเมียมต่อสุขภาพสัตว์

3.8 โครงการวิจัยเพื่อตรวจสอบปริมาณสารเคดเมียมในพืชอาหารสัตว์

3.9 โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม (ไม้ประดับ)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการลุ่มน้ำแม่ตา

4.1 โครงการบริหารจัดการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตาโดยมีส่วนร่วมภาคประชาสังคม

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

4.2 โครงการจัดตั้งศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตา จังหวัดตาก

4.3 โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์บริเวณพื้นที่ที่ได้รับ

ผลกระทบจากการปนเปื้อนสารเคดเมียม

2.5 งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการตามแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตา พ.ศ.2549-2551

1) โครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 5 โครงการ รวม

งบประมาณ 97,712,380 บาท ได้แก่

- กองทุนส่งเสริมอาชีพเพื่อปรับเปลี่ยนอาชีพแบบยั่งยืน งบประมาณ 36,860,000 บาท

- โครงการส่งเสริมการปลูกอ้อยและพืชอื่นๆ เพื่อผลิตเอทานอล งบประมาณ

59,644,755 บาท

- โครงการวิจัยตรวจสอบปริมาณเคดเมียมในพืชอาหารสัตว์ งบประมาณ 165,200 บาท

- โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์ม (ไม้ประดับ) งบประมาณ 42,425 บาท

- โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูล GIS บริเวณพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ งบประมาณ

1,000,000 บาท

2) โครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ 2549 - 2551 จำนวน 9 โครงการ

รวมงบประมาณ 97,886,090 บาท ได้แก่

/โครงการบำบัด...

- โครงการบำบัดดินที่ปนเปื้อนสารแคดเมียม รวมงบประมาณ 7,332,000 บาท
- โครงการติดตามเฝ้าระวังการสะสมปนเปื้อนของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม รวมงบประมาณ 1,000,000 บาท
- โครงการส่งเสริมอาชีพขยายผลการจัดทำแปลงสาธิตเห็ด รวมงบประมาณ 2,880,000 บาท
- กองทุนสวัสดิการสำหรับผู้ป่วยโรคไตวายจากสารแคดเมียมในโรงพยาบาลแม่สอด รวมงบประมาณ 9,000,000 บาท
- โครงการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อรองรับผู้ได้รับผลกระทบจากสารแคดเมียมอำเภอแม่สอด รวมงบประมาณ 9,100,000 บาท
- โครงการประเมินภาวะสุขภาพของประชาชนผู้สัมผัสสารแคดเมียมในเขตอำเภอแม่สอด รวมงบประมาณ 4,500,000 บาท
- โครงการศึกษาผลกระทบการปนเปื้อนแคดเมียมต่อสุขภาพสัตว์ รวมงบประมาณ 20,800,000 บาท
- โครงการบริหารจัดการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตาโดยการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมอำเภอแม่สอด รวมงบประมาณ 13,964,880 บาท
- โครงการจัดตั้งศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตา จังหวัดตาก รวมงบประมาณ 29,309,210 บาท

โดยจะขออนุมัติกรอบเงินงบประมาณรายปี ดังนี้

ปีงบประมาณ 2549 ขอรับการสนับสนุนจากงบกลาง ประจำปี 2549 รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 140,722,410 บาท

ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 27,388,030 บาท ขอรับการสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550

ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 27,488,030 บาท ขอรับการสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2551

รวม 3 ปี งบประมาณรวม 195,598,470 บาท

2.6 แนวทางการบริหารจัดการ

แนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการลุ่มน้ำแม่ตาด้วยการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการบริหารจัดการที่มี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหา ได้มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการใน 2 ระดับ คือ

- 1) คณะกรรมการศูนย์อำนวยการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตาระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดตากเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดตาก เป็นรองประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ผู้แทนภาค

เอกชน และผู้ประสานงานประชาคมแม่สอด ร่วมเป็นกรรมการ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องและกำหนดนโยบายระดับจังหวัดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ กำกับดูแล และติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการรายงานผลความก้าวหน้าให้หน่วยงานในส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง

2) คณะกรรมการศูนย์อำนวยการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตาในระดับอำเภอ มีนายอำเภอแม่สอด เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนภาคเอกชน สื่อมวลชน และผู้แทนประชาคมในพื้นที่ ตำบลแม่กุ ตำบลแม่ตา และตำบลพระธาตุผาแดง ปลัดอำเภอแม่สอดเป็นเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของจังหวัด ประสานงานกับส่วนราชการและภาคเอกชน ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามโครงการฯ สะท้อนปัญหาอุปสรรคและความต้องการจากชุมชนสู่จังหวัด และจากจังหวัดสู่ชุมชน รวมถึงการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อการดำเนินงานของทุกฝ่ายให้เกิดความไว้วางใจและความร่วมมือที่ดีต่อกัน

เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงานจังหวัดตากได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตาจังหวัดตาก และศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ตาอำเภอแม่สอดเป็นศูนย์กลางในการประสาน สนับสนุน และเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม งบประมาณ ในการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วน

2.7 ระยะเวลาดำเนินการ รวม 3 ปี พ.ศ.2549 -2551

2.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับโดยตรงจากโครงการ (Output)

- 1) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพที่มั่นคง และปลอดภัย
- 2) ประชาชนได้รับการบริการคุ้มครองสุขภาพ มีการติดตามและเฝ้าระวังโรค
- 3) มีระบบเครือข่ายชุมชน มีกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหา

ผลที่คาดว่าจะได้รับในภาพรวมของสิ่งแวดล้อม (Outcome / Impact)

- 1) มีระบบการป้องกันการแพร่กระจายของสารเคดเมี่ยม และการฟื้นฟูดิน
- 2) มีประสบการณ์การเรียนรู้แนวทาง /วิธีการแก้ไขปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อม

3. แนวการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร

3.1 จังหวัดตาก ร่วมกับภาคเอกชน ภาคประชาคมแม่สอด และเกษตรกรจำนวนหนึ่งจัดทำโครงการปลูกอ้อยเพื่อนำไปผลิตเป็นเอทานอล แทนการปลูกข้าวและพืชอาหารที่เป็นห่วงโซ่อาหาร ขณะนี้มีพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการนำร่องประมาณ 1,000 ไร่ คาดว่าจะปลูกอ้อยให้เต็มพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนสารเคดเมี่ยมในฤดูกาลเพาะปลูกปีนี้ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล จำนวน 59,644,755 บาท

3.2 กระทรวงมหาดไทยมีความเห็นสอดคล้องกับจังหวัดตากว่า ในช่วงเวลาที่เกษตรกรรอเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อยที่จะขายเป็นต้นพันธุ์และเกษตรกรส่วนใหญ่รอพันธุ์อ้อยที่จะนำไปปลูกในฤดูกาลเพาะปลูกปีนี้ รัฐควรจะต้องให้การดูแลด้านการยังชีพของเกษตรกรต่อไปอีก 1 ปี ซึ่งมีเกษตรกรจำนวน 835 ราย โดยจะขอรับเงินช่วยเหลือในอัตราเดียวกับที่รัฐบาลเคยให้การช่วยเหลือในปี 2548 คือ อัตราไร่ละ 4,220 บาท มีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับผลกระทบจำนวน 13,205 ไร่ รวมเงินที่ขอรับความช่วยเหลือในปี 2549 จำนวน 55,725,100 บาท ซึ่งเงินดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อนในช่วงการปรับเปลี่ยนอาชีพ

4. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันในช่วงฤดูการเพาะปลูกนี้ กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้คณะรัฐมนตรีได้โปรดพิจารณา ดังนี้

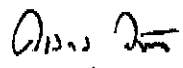
4.1 ขอความเห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตาบ พ.ศ.2549-2551 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ จำนวน 14 โครงการ งบประมาณรวม 195,598,470 บาท และขออนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณรายปี ดังนี้
ปีงบประมาณ 2549 ขอรับการสนับสนุนจากงบกลางประจำปี 2549 รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 140,722,410 บาท

ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 27,388,030 บาท และปีงบประมาณ 2551 จำนวน 27,488,030 บาท ขอรับการสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550-2551

4.2 ขออนุมัติเงินงบกลางประจำปี 2549 รายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น หรืองบกลางรายการอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อเป็นเงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพของเกษตรกร จำนวน 835 ราย จำนวน 55,725,100 บาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก
(คงศักดิ์ วันทนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักนโยบายและแผน

โทร.0-2222-4160 โทรสาร 0-2223-5242

1 เล่ม

ข้อมูลทะเบียนรายชื่อเกษตรกร
ผู้ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียม
ในนาข้าวบริเวณลุ่มน้ำแม่ตา
อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

ประจำปีงบประมาณ 2549

แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตา

พ.ศ. 2549-2551

1 เล่ม

- ภาคประชาสังคมแม่สอด
- ภาคเอกชน
- จังหวัดตาก
- สำนักนโยบายและแผน สป.มท.